

## **В. В. ПАРХОМЕНКО,**

кандидат економічних наук,  
доцент,

заступник декана факультету обліку та аудиту,  
Національна академія статистики, обліку та аудиту

### **АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Соціально-економічні перетворення в усіх сферах суспільного життя в Україні зумовлюють необхідність докорінного перегляду підходів до підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах, зокрема економічного спрямування. Особливого значення набуває підготовка економістів, здатних адаптуватися в умовах, що постійно змінюються. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває розвиток внутрішніх, особистісних резервів професійної підготовки майбутніх фахівців з економіки.

Створення в Україні механізмів ринкового господарювання вимагають від кожного фахівця, незалежно від його професійної спрямованості, критичності, мобільності, системності мислення; глибокого розуміння сучасних соціально-економічних процесів; ініціативності; уміння працювати з людьми, приймати нестандартні рішення в умовах невизначеності; керувати підприємством незалежно від форм власності та виду виробничої діяльності; навичок пошуку, обробки творчого перетворення інформації

Зниження показників духовного життя суспільства, загальнолюдських цінностей, намагання наслідувати стиль життя європейських країн без урахування особливостей українського менталітету, – все це певним чином впливає на ставлення студентської молоді до життя та майбутньої професійної діяльності.

Кризові явища в соціально-економічній сфері безпосередньо пов'язані з кризовими явищами в освіті України. Криза освіти породжує масу протиріч, які постійно виникають у навколишньому середовищі, зокрема: невідповідність між сучасними вимогами суспільства та рівнем нового економічного мислення, узагальненими економічними знаннями, уміннями та навичками та системою соціальних цінностей фахівців й характером традиційної вищої економічної освіти.

Аналіз наукових праць з проблем підготовки фахівців економічної сфери діяльності, а також усвідомлення державної програми соціально-економічного розвитку суспільства дозволяє зробити висновки про необхідність створення якісно нової системи професійної підготовки.

Не зважаючи на значну кількість публікацій, в яких висвітлено різні аспекти підготовки майбутніх економістів, аналіз реального стану розвитку системи економічної освіти дозволили виявити низку суперечностей між:

- підвищенням рівня вимог суспільства до економічної культури випускників вищих навчальних закладів і відсутністю теоретичної, методологічної і методичної бази для виконання цього важливого суспільного замовлення.

- підвищенням значущості економічної культури майбутнього економіста в соціокультурному та соціально-економічному середовищі і недостатнім рівнем її реалізації у сфері професійної підготовки;

- реальним рівнем сформованості економічної культури випускників економічних ВНЗ та сучасними потребами суспільства у висококваліфікованих фахівцях економічного профілю, здатних працювати в умовах глобалізації економіки.

- реальними можливостями створення освітньо-професійного середовища, модернізації його на основі застосування сучасних технологій навчання в системі економічної освіти і недостатньою науково-теоретичною та практичною розробленістю системи професійної економічної підготовки фахівців в умовах сучасної парадигми економічної освіти, застосуванням стандартних, традиційних підходів до організації педагогічного процесу;

– наявними інноваційними технологіями підготовки фахівців і недостатнім рівнем їх упровадження в освітній процес вищих економічних закладів освіти.

Розв'язання зазначених суперечностей породжує необхідність вирішення комплексу проблем, зокрема:

– якою повинна бути професійна підготовка магістрів економічних спеціальностей, здатних до оптимального використання власного культурного потенціалу для досягнення найкращих результатів у професійній діяльності;

– які можливості мають дисципліни циклів гуманітарної підготовки з їх спрямованістю на формування економічної культури студентів;

– якими є педагогічні умови ефективного формування економічної культури студентів економічних спеціальностей у професійній підготовці.

В дослідженні виходили з *наступного положення*: в межах існуючої системи економічної освіти, можливо забезпечити успішну підготовку фахівців за умов:

- створення освітньо-професійного середовища з його направленістю на особистість;

- забезпечення демократизації відносин педагога і студента, впровадження ідей педагогіки співробітництва, діалогової взаємодії основних суб'єктів системи професійної підготовки; використання варіативних засобів їх співробітництва;

- забезпечення випереджуючого характеру системи професійної підготовки у формуванні готовності фахівців до вирішення соціально-економічних проблем, які виникають в процесі динамічних змін у розвитку суспільства

(«підготовка на перспективу»);

- встановлення взаємозв'язку та співвідношення інформаційної й інноваційно-творчої функцій, змістовної та процесуальної сторін навчального процесу, враховуючи особливості практичної діяльності;

- переходу від екстенсивно-інформаційного до інтенсивно-фундаментального навчання на основі інтеграції та міждисциплінарних зв'язків, що сприяє усвідомленню пріоритету економіки як дійового фактору суспільного розвитку.